

Verdighet ved livets slutt for kvinner med kreft

Hva er viktigst når enden er i sikte? En ny doktorgrad ser nærmere på hva som fremmer og hemmer en verdig avslutning på livet.

Katrine Staats

Doktorand

Doktorgrad

Død

Kreft

Verdighet

«Dying with dignity – Dignity-preserving care for older women living with incurable cancer at home»

Kvinner og menn har ulike behov, også når livet går mot sin slutt. Kreftsykepleier Katrine Staats har i sin doktorgradsavhandling sett nærmere på faktorer som hjelper hjemmeboende, kreftsyke kvinner over 65 år med å bevare verdigheten i livets siste fase.

- Doktorand: Katrine Staats
- Disputas: 8. desember 2021
- Utgått fra: Universitetet i Bergen

Tre svar fra Staats

1. **Hva tilfører denne forskningen av ny innsikt?** I møte med eldre, uhelbredelig kreftsyke kvinner, pårørende og helsepersonell, finner studien at verdighet avhenger av pasientens muligheter til å bestemme over sitt eget liv, bevare egenverd og bli sett som et individ. Muligheten til å opprettholde sin livsrolle i sitt eget hjem, samt betydningen av håp i livet, blir sett på som viktige kilder til verdighet. Studien viser at tilgang og kvalitet på pleie og omsorg vurderes som enda viktigere enn muligheten til å bo i sitt eget hjem. Flere av kvinnene svarer at de opplever krenkelser i relasjonelle forhold, uavhengig av hvor de oppholdt

seg. Dette som følge av situasjoner preget av helsepersonells manglende kjennskap til deres situasjon, manglende varhet og opplevelser av å bli behandlet som ledd i et større system.

2. **Hvilke metoder har du brukt og hvorfor?** For å utforske hva som fremmer eller hemmer verdigheten til eldre, hjemmeboende kvinner med uhelbredelig kreftsykdom har vi benyttet oss av kvalitativ metode med en hermeneutisk tilnærming. Fire sentrale kilder fra ulike ståsted har belyst de forskningsspørsmål som vi har formulert; eldre kvinner med uhelbredelig kreft, pårørende, kreftsykepleiere og fastleger. Datainnsamlingsmetoder som er brukt er dybdeintervjuer, fokusgruppeintervjuer og deltakende observasjon.
3. **Hvem vil kunne dra nytte av forskningen i klinisk praksis?** Studien er et bidrag til kunnskapsgrunnlaget i omsorgsvitenskapen og ønsker å motivere helsepersonell i kommunehelsetjenesten til å etablere nettverk hvor etisk refleksjon omkring verdighetsbevarende omsorg og kvalitetsforbedring av tjenestene er målet. Vi anbefaler også økt oppmerksomhet om verdighetsbevarende omsorg og kvinnehelse i nasjonale føringer og utdanningen til helsepersonell som møter eldre kvinner ved livets slutt.